

Reglerande styrdokument

Beslutsfattare:
Utbildningsnämnden

Dokumentansvarig:
Enhetschef antagning och placering

Datum:
2024-10-24

Diarienummer:
UBN-2023-02432

Kriterier för val och placering i förskola och pedagogisk omsorg

Lokala föreskrifter

Taxor och avgifter

Kriterier

Innehåll

Inledning	3
Syfte.....	3
Omfattning	3
Kriterier för val och placering i förskola och pedagogisk omsorg	4
1. Rätt till förskola	4
Nyansökan till förskola eller pedagogisk omsorg	5
2. Ansökan och erbjudande av plats vid nyansökan till förskola eller pedagogisk omsorg.....	5
3. Ansökan till omsorg under tid när förskola inte erbjuds	5
4. Placeringsordning och urval vid nyansökan till förskola.....	5
5. Placeringsordning och urval vid nyansökan till pedagogisk omsorg	7
Ansökan om byte till förskola eller pedagogisk omsorg	8
6. Ansökan och placering vid byte till förskola eller pedagogisk omsorg.....	8
7. Placeringsordning och urval vid byte till förskola	8
8. Placeringsordning och urval vid byte till pedagogisk omsorg.....	9
Uppehåll, uppsägning, avstängning och avgifter	11
9. Uppehåll, uppsägning och avstängning i förskola och pedagogisk omsorg	11
10. Avgifter i förskola och pedagogisk omsorg	12
Definitioner och begrepp	13
Ansvar	14
Relaterade dokument.....	14
Dokumenthistorik	15

Bilaga 1 Relativ närhet

Inledning

Placering i förskola och i pedagogisk omsorg regleras i 8 kap. (förskolan) och 25 kap. (pedagogisk omsorg som bedrivs i stället för förskola) skollagen (2010:800). Dessa kriterier som beslutas av utbildningsnämnden tydliggör hur kommunen tillämpar nys nämnda kapitel i skollagen.

Syfte

Syftet med detta styrdokument är att tydliggöra utbildningsnämndens styrning av val och placering i förskola och pedagogisk omsorg. Kriterierna utgör nämndens konkretisering av hur skollagen ska tillämpas i Uppsala kommun. Kriterierna ska säkerställa att kommunen ger en likvärdig service.

Omfattning

Dessa kriterier gäller för vårdnadshavare som ansöker om placering eller har placering för sitt/sina barn i förskola eller i pedagogisk omsorg genom kommunens antagning.

Kommunens antagning är gemensam för all placering i förskola och pedagogisk omsorg med kommunal huvudman, samt för fristående huvudman som får kommunala bidrag och har valt att ingå i kommunens antagning.

För information om hur processen går till och vad som förväntas i samband med till exempel ansökan, byte av plats eller uppsägning av plats, se www.uppsala.se

Kriterier för val och placering i förskola och pedagogisk omsorg

Följande kriterier styr hur skollagen ska tillämpas i Uppsala kommun för vårdnadshavare som ansöker om placering eller har placering för sitt/sina barn i förskola eller pedagogisk omsorg.

1. Rätt till förskola (8 kap. 3-7 §§ skollagen)

Avsnittet avser både förskola och pedagogisk omsorg. I punkterna 1.1-1.6 används förskola som ett gemensamt begrepp för båda verksamheterna.

- 1.1. Förskola erbjuds helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton. Se även punkt 4.2, om omsorg under tid då förskola inte erbjuds.
- 1.2. För barn vars vårdnadshavare arbetar skift eller har oregelbunden arbetstid avgör vårdnadshavarens sysselsättningsgrad omfattningen av vistelsetid i förskolan, oavsett när arbetet utförs.
- 1.3. Barn vars vårdnadshavare är arbetslösa eller föräldralediga har rätt till förskoleplats 20 timmar per vecka. Barnet kan behålla sin aktuella vistelsetid i upp till en månad efter arbetslöshetens början eller efter syskonets födelse.
- 1.4. Barn vars vårdnadshavare, vid arbetslöshet eller föräldraledighet, arbetar delvis under en vecka har rätt till fyra timmars vistelsetid de dagar vårdnadshavare inte arbetar.
- 1.5. Vid vårdnadshavares ledighet på grund av graviditet kan barnet behålla sin aktuella vistelsetid i upp till en månad före beräknad nedkomst.
- 1.6. Förskolan kan stängas under fyra dagar/läsår för att ge personalen möjlighet till planering och fortbildning. Reducering av avgiften medges inte för dessa dagar. Huvudmannen ska ordna tillfälliga lösningar för barn i behov av omsorg under dessa dagar.

Utöver ovanstående punkter har alla barn rätt till allmän förskola från och med höstterminen det år barnet fyller tre år. Allmän förskola gäller endast i förskola och erbjuds inte i pedagogisk omsorg.

Nyansökan till förskola eller pedagogisk omsorg

2. Ansökan och erbjudande av plats vid nyansökan till förskola eller pedagogisk omsorg (8 kap. 5, 14 §§ och 25 kap. 2 § skollagen)

- 2.1. Vårdnadshavare kan i sin ansökan om förskola och pedagogisk omsorg göra upp till nio val. Det är inte garanterat att barnet får plats på något av dessa val. Om plats inte kan erbjudas utifrån de val som vårdnadshavare har gjort erbjuds barnet en annan plats.
- 2.2. Ansökan om plats i förskola och pedagogisk omsorg ska göras minst tre kalendermånader innan önskad placeringsmånad för att vara säker på att få en plats. Detta med undantag för placeringar med start i augusti där handläggningstiden är fyra kalendermånader. Ansökan kan göras tidigast när barnet är en månad gammalt.
- 2.3. Om vårdnadshavaren tackar ja till erbjuden plats stängs ansökan.
- 2.4. Om vårdnadshavaren tackar nej till erbjuden plats går det att välja att kvarstå med ansökan.

3. Ansökan till omsorg under tid när förskola inte erbjuds (8 kap. 3 § och 25 kap. 5 § skollagen)

- 3.1. Förskola som bedriver kvälls-, natt- och helgomsorg erbjuder omsorg från klockan 18.30 till 06.30 vardagar samt dygnet runt helger inklusive julafton, nyårsafton och midsommarafton. Om barnet behöver omsorg före klockan 06.00 och/eller efter 22.00 sker övernattnings på förskolan.
- 3.2. Särskild ansökan krävs från vårdnadshavare för omsorg under tid då förskola inte erbjuds.
- 3.3. För att beviljas omsorg under tid då förskola inte erbjuds görs en bedömning utifrån vårdnadshavarnas arbetstider samt barnets och vårdnadshavarens behov av dygnsvila och familjens situation i övrigt.

4. Placeringsordning och urval vid nyansökan till förskola (8 kap. 13-15 §§)

Placeringsordning anger i vilken ordning placering sker. Urval anger vilka urvalsgrunder som används om det inte finns plats för alla på en vald förskola. Ansökan ska ha inkommit i tid enligt 2.2.

4.1. Placeringsordning till förskola

4.1.1. I första hand placeras

- Barn folkbokförda i Uppsala kommun som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola.

4.1.2. I andra hand placeras, utan inbördes ordning:

- Barn med sekretessmarkering eller skyddad folkbokföring.
- Barn, folkbokförda i Uppsala kommun, till vårdnadshavare med behov av omsorg under kvällar, nätter och helger på tid när förskola inte erbjuds.

4.1.3. I tredje hand placeras övriga barn folkbokförda i Uppsala kommun.

4.1.4. I fjärde hand placeras barn folkbokförda i andra kommuner under förutsättning att det finns plats.

4.2. Placeringsordning till förskola för placering inom fyra månader utöver ordinarie tidplan

4.2.1. Barn som ännu inte har fått en placering och som enligt skollagen ska erbjudas plats inom fyra månader.

4.3. Placeringsordning till förskola för placering med erbjudande utöver ordinarie tidplan

4.3.1. Barn som enligt skollagstiftningen Fler barn i förskola en gång per år ska erhålla ett erbjudande om förskoleplats för bättre språkutveckling i svenska även om barnets vårdnadshavare inte har anmält önskemål om förskola.

4.4. Urvalsordning vid konkurrens till en förskola

Om det uppstår konkurrens om plats vid nyplacering till en förskola gäller följande urval.

4.4.1. Barn som är folkbokförda i Uppsala kommun, i följande ordning:

- Vårdnadshavares val utifrån
 - i första hand syskonförtur
 - i andra hand relativ närhet (se bilaga 1)
- Vårdnadshavare som inte kan få något av sina val, och vars barn saknar en förskoleplacering, konkurrerar om lediga platser inom zonblocket utifrån
 - i första hand syskonförtur
 - i andra hand relativ närhet (se bilaga 1)
- Vårdnadshavare, vars barn inte kan få en placering inom zonblocket, erbjuds en tillfällig plats på en vårförskola.
- Ansökningar som har inkommit senare än tre månader innan önskad placeringsmånad (behovsdatum). För placeringar i augusti gäller det ansökningar som inkommit senare än fyra månader innan önskad placeringsmånad.

4.4.2. Barn som är folkbokförda i annan kommun under förutsättning att det finns plats.

4.5. Urval till en förskola vid samma relativa närhet

Om flera har samma relativa närhet (se bilaga 1) gäller följande urval till en förskola.

4.5.1. Barn folkbokförda i Uppsala kommun, i följande ordning:

- Det barn som har kortast väg till vald förskola har rätt till platsen.
- I de fall avståndet till vald förskola är samma, har det barn som valt förskolan i första hand rätt till platsen framför det barn som valt förskolan i andra eller tredje hand och så vidare.
- I de fall flera barnen har valt samma förskola används lottning.

4.6. Urval till omsorg under tid när förskola inte erbjuds

Avser endast behov av omsorg vardagar före klockan 06.30 och/eller efter klockan 18.30 samt dygnet runt helger inklusive julafton, nyårsafton och midsommarafton. Om det uppstår konkurrens om platserna gäller följande urval.

4.6.1. Barn folkbokförda i Uppsala kommun, i följande ordning:

- Syskon till barn som redan har plats på den aktuella förskolan.
- Kötid, räknat från ansökningsdatum.

4.6.2. Barn som är folkbokförda i annan kommun under förutsättning att det finns plats.

5. Placeringsordning och urval vid nyansökan till pedagogisk omsorg (25 kap. 2 § skollagen)

Placeringsordning anger i vilken ordning placering sker. Urval anger vilka urvalsgrunder som används om det inte finns plats för alla på en vald pedagogisk omsorg.

5.1. Placeringsordning till pedagogisk omsorg

5.1.1. I första hand placeras, utan inbördes ordning:

- Barn med sekretessmarkering eller skyddad folkbokföring.
- Barn folkbokförda i Uppsala kommun.

5.1.2. I andra hand placeras barn folkbokförda i andra kommuner under förutsättning att det finns plats.

5.2. Urval vid konkurrens till en pedagogisk omsorg

Om det uppstår konkurrens om plats vid nyplacering till en pedagogisk omsorg gäller följande urval.

5.2.1. Barn som är folkbokförda i Uppsala kommun, i följande ordning:

- Syskon till barn som redan har plats inom pedagogisk omsorg i det aktuella familjedaghemmet eller flerfamiljslösningen.
- Barngruppens sammansättning utifrån ålder.
- Längst kötid beräknat från ansökningsdatum.

5.2.2. Barn som är folkbokförda i annan kommun under förutsättning att det finns plats.

Ansökan om byte till förskola eller pedagogisk omsorg

6. Ansökan och placering vid byte till förskola eller pedagogisk omsorg (8 kap. 5, 14 §§ och 25 kap. 2 § skollagen)

- 6.1. Under ett kalenderår finns fyra bytesperioder. Handläggning av byten sker inte mellan bytesperioder med undantag vid byte mellan zonblock.
- 6.2. Efter varje bytesperiod stängs ansökan. Det krävs en ny ansökan inför varje bytesperiod.
- 6.3. Om byte beviljas får vårdnadshavaren inte något platserbjudande att besvara. Placeringen görs genom direktplacering.

7. Placeringsordning och urval vid byte till förskola (8 kap. 13-15 §§)

Placeringsordning anger i vilken ordning placering sker. Urval anger vilka urvalsgrunder som används om det inte finns plats för alla på en vald förskola.

7.1. Placeringsordning till förskola vid byte

7.1.1. I första hand placeras, utan inbördes ordning:

- Barn med sekretessmarkering eller skyddad folkbokföring.
- Barn, folkbokförda i Uppsala kommun, till vårdnadshavare med behov av omsorg under kvällar, nätter och helger på tid när förskola inte erbjuds.

7.1.2. I andra hand placeras övriga barn folkbokförda i Uppsala kommun.

7.1.3. I tredje hand placeras barn folkbokförda i andra kommuner under förutsättning att det finns plats.

7.2. Urval vid konkurrens till en förskola vid byte

Om det uppstår konkurrens om plats vid byte till en förskola gäller följande urval.

7.2.1. Barn som är folkbokförda i Uppsala kommun

- Vårdnadshavares val utifrån
 - i första hand syskonförtur
 - i andra hand relativ närhet (se bilaga 1)

7.2.2. Barn som är folkbokförda i annan kommun under förutsättning att det finns plats.

7.3. Urval till en förskola vid samma relativa närhet vid byte

Om flera barn har samma relativa närhet (se bilaga 1) gäller följande urval till en förskola.

7.3.1. Barn som är folkbokförda i Uppsala kommun, i följande ordning:

- Det barn som har kortast väg till vald förskola har rätt till platsen.
- I de fall avståndet till vald förskola är samma, har det barn som valt förskolan i första hand rätt till platsen framför det barn som valt förskolan i andra eller tredje hand och så vidare.
- I de fall flera barn har valt samma förskola används lottning.

7.4 Urval till omsorg under tid när förskola inte erbjuds vid byte

Avser endast behov av omsorg vardagar före klockan 06.30 och/eller efter klockan 18.30 samt dygnet runt helger inklusive julafton, nyårsafton och midsommarafton. Om det uppstår konkurrens om platserna gäller följande urval.

7.4.1 Barn som är folkbokförda i Uppsala kommun, i följande ordning:

- Syskon till barn som redan har plats på den aktuella förskolan.
- Kötid, räknat från ansökningsdatum.
- Barn som är folkbokförda i annan kommun under förutsättning att det finns plats.

8. Placeringsordning och urval vid byte till pedagogisk omsorg (25 kap. 2 § skollagen)

Placeringsordning anger i vilken ordning placering sker. Urval anger vilka urvalsgrunder som används om det inte finns plats för alla på en vald pedagogisk omsorg.

8.1 Placeringsordning till pedagogisk omsorg vid byte

8.1.1. I första hand placeras, utan inbördes ordning:

- Barn med sekretessmarkering eller skyddad folkbokföring.
- Barn, folkbokförda i Uppsala kommun, till vårdnadshavare som ansöker om plats i pedagogisk omsorg.

8.1.2. I andra hand placeras övriga barn folkbokförda i Uppsala kommun.

8.1.3. I tredje hand placeras barn folkbokförda i andra kommuner under förutsättning att det finns plats.

8.2. Urval vid konkurrens till en pedagogisk omsorg vid byte

Om det uppstår konkurrens om plats vid byte till en pedagogisk omsorg gäller följande urval.

8.2.1. Barn folkbokförda i Uppsala kommun, i följande ordning:

- Syskon till barn som redan har plats inom pedagogisk omsorg i det aktuella familjedaghemmet eller flerfamiljslösningen.
- Barngruppens sammansättning utifrån ålder.

- Längst kötid beräknat från ansökningsdatum.

8.2.2. Barn som är folkbokförda i annan kommun under förutsättning att det finns plats.

Uppehåll, uppsägning, avstängning och avgifter

9. Uppehåll, uppsägning och avstängning i förskola och pedagogisk omsorg

9.1. Uppehåll i placering

- 9.1.1. Plats i förskola och pedagogisk omsorg kan vid uppehåll behållas upp till tre månader. Avgift betalas under uppehållet.
- 9.1.2. Uppehåll upp till två månader meddelas förskolan eller den pedagogiska omsorgen.
- 9.1.3. Uppehåll upp till tre månader meddelas skriftligen till enheten för antagning och placering.

9.2. Uppsägning av plats

- 9.2.1. Plats i förskola och pedagogisk omsorg kan sägas upp när som helst under året.
- 9.2.2. Uppsägningstid är två månader från och med det datum båda vårdnadshavarna har bekräftat uppsägningen. Avgift betalas under uppsägningstiden.
- 9.2.3. Uppsägning krävs inte vid byte av förskola med undantag om en framtida placering inte ska påbörjas. Då krävs alltid uppsägning.

9.3. Avstängning från plats

- 9.3.1. Vid tre obetalda månadsavgifter kan barnets placering stängas av med omedelbar verkan. Vårdnadshavaren måste ha betalat skulden eller upprättat en avbetalningsplan för att barnet ska ha rätt att få en ny placering i förskola i Uppsala kommun.
- 9.3.2. Avstängning får inte ske för den del av placeringen som omfattar rätt till allmän förskola eller för den del som omfattar rätt till plats utifrån behov av särskilt stöd.

9.4. Avslutning av plats

- 9.4.1. Förskoleplaceringen måste påbörjas inom en månad från beslutat placeringsdatum. I annat fall avslutas placeringen.
- 9.4.2. Om uppehåll från placering över två månader inte skriftligen meddelas enheten för antagning och placering, kommer placeringen att avslutas.

10. Avgifter i förskola och pedagogisk omsorg (8 kap. 16 § skollagen)

- 10.1. Avgift betalas tolv månader per år oavsett vistelsetid.
- 10.2. För barn med rätt till allmän förskola reduceras avgiften med 25 % från och med september till och med maj. I övrigt betalas full avgift (juni, juli, aug).
- 10.3. Avgiften baseras på inkomsterna i det hushåll där barnet är folkbokfört.
- 10.4. I de fall där endast en vårdnadshavare är i behov av omsorgen, skickas fakturan till denna vårdnadshavare oavsett barnets folkbokföringsadress.

Definitioner och begrepp

Allmän förskola är en rättighet för barn från och med höstterminen det år ett barn fyller tre år. Barnet har rätt till minst 525 avgiftsfria timmar per år i förskolan. Timmarna ska förläggas till skoldagar under grundskolans terminer. Allmän förskola erbjuds i förskola och inte i pedagogisk omsorg.

Byte från en framtida placering är när barnet har en framtida placering och får ytterligare en placering med ett ännu senare startdatum. Den nya placeringen räknas då som ett byte.

Bytesperiod är en tidsperiod under vilken ansökan om byte av förskola kan göras. Mellan bytesperioderna avisas ansökan, det vill säga ansökan tas inte emot.

Direktplacering innebär att om byte beviljas, upphör barnets placering på den nuvarande förskolan från och med det datum som den nya placeringen beviljas. Direktplacering gäller endast vid byte av förskola och ej vid byte av pedagogisk omsorg.

Fler barn i förskola innebär att alla kommuner behöver erbjuda och reservera en förskoleplats till vissa grupper av barn, även om barnets vårdnadshavare inte har ansökt om förskoleplats.

Framtida placering är när barnet har fått beslut om placering där startdatum ännu inte har infallit.

Förskola är en skolform som barn ska erbjudas från 1 års ålder fram tills barnen får skolplikt och ska börja förskoleklass. Förskola ska erbjudas i den omfattning det behövs med hänsyn till vårdnadshavares förvärsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Hushåll¹ omfattar ensamstående eller sammanboende personer. I kategorin sammanboende ingår personer som lever tillsammans som gifta, i registrerat partnerskap eller i ett samboförhållande.

Huvudman är den som ansvarar för förskola och pedagogisk omsorg. Uppsala kommun är huvudman för kommunala förskolor. Fristående förskolor har enskilda huvudmän.

Nyansökan är ansökan när barnet ännu inte har någon förskoleplats.

Omsorg under tid när förskola inte erbjuds, kan ges i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrars förvärsarbete och familjens situation i övrigt.

Pedagogisk omsorg är ett alternativ som erbjuds i stället för förskola. Exempel på pedagogisk omsorg är familjedaghem och flerfamiljslösningar. Pedagogisk omsorg kan bedrivas i familjernas hem eller i gemensam lokal.

Placeringsordning anger i vilken ordning placering sker.

Relativ närhet är skillnaden mellan farbar väg till vald förskola jämfört med avståndet till en alternativ kommunal eller fristående förskola som ingår i kommunens gemensamma antagning i närheten av folkbokföringsadressen. Urval genom relativ närhet görs om en förskola inte har plats för alla barn som har valt den. För närmare beskrivning, se bilaga 1.

¹ Definitionen är i enlighet med Skatteverkets definition.

Syskon är alla barn folkbokförda i samma bostad och som ingår i samma hushåll oavsett vårdnadshavare.

Syskonförtur avser barn vars syskon har plats i den förskola där syskonet ska börja. Om syskon konkurrerar om samma plats avgör lottning vem som får platsen.

Urval anger vilka urvalsgrunder som används om det inte finns plats för alla på vald förskola.

Vistelsetid är den tid som barnet är i förskolan utifrån sin aktuella grund för placering i förskola.

Vårförskola är en förskola där vårdnadshavare erbjuds tillfällig placering om placering inte kan erbjudas utifrån vårdnadshavarnas val eller inom zonblocket. Vilka förskolor som är vårförskolor anpassar kommunen efter behov.

Zon är ett geografiskt område som Uppsala kommun har indelats i. Zonindelningen följer de geografiska områden för statistik som alla Sveriges kommuner är indelade i, så kallade nyckelkodsområden. Flera nyckelkodsområden bildar en zon.

Zonblock består av flera näraliggande zoner.

Öppen förskola* är för barn 1-5 år och är ett komplement till förskola och pedagogisk omsorg. Målgruppen är barn och föräldrar som är hemma på dagarna till exempel på grund av föräldraledighet. Barnet är på öppna förskolan tillsammans med vårdnadshavare eller någon annan vuxen. Öppen förskola regleras inte i dessa kriterier.

Ansvar

Utbildningsnämnden ansvarar för beslut om ändringar av styrdokumentet Kriterier för placering i förskola och pedagogisk omsorg.

Ansvar för att styrdokumentet är aktuellt är den chef i utbildningsförvaltningen som enligt utbildningsnämndens delegationsordning beslutar om placering i förskola och pedagogisk omsorg.

Relaterade dokument

Kriterier för placering i fritidshem och pedagogisk omsorg

Dokumenthistorik

Datum	Dokumenthändelse
2018-02-14 (§ 10)	Reviderad "Regler för förskola och pedagogisk omsorg" (UBN-2018-0374)
2018-05-21 (§ 76)	Reviderad (UBN-2018-0374)
2019-06-19 (§ 125)	Reviderad (UBN-2019-1690)
2020-03-25 (§ 25)	Reviderad (UBN-2020-00437)
2021-09-27 (§ 95)	Reviderad (UBN-2021-01100)
2022-03-24 (§ 25)	Reviderad "Kriterier för placering i förskola och pedagogisk omsorg" (UBN-2021-08084)
2023-06-08 (§ 70)	Reviderad (UBN-2023-02432)
2024-10-24 (§ 85)	Reviderad "Kriterier för val och placering i förskola och pedagogisk omsorg" (UBN-2023-02432)

Bilaga 1

Relativ närhet

Om en kommunal förskola inte har plats för alla som har valt den, görs ett urval genom relativ närhet. Relativ närhet är skillnaden i avstånd mellan vald förskola och avståndet till en alternativ förskola som ingår i kommunens gemensamma antagning.

Så här beräknas relativ närhet:

1. Avståndet mellan barnets folkbokföringsadress och den valda förskolan mäts.
2. Avståndet till den valda förskolan jämförs med avståndet till barnets geografiskt närmaste eller näst närmaste förskolan (om den närmaste förskolan har valts) för att få fram skillnaden i avstånd = den relativa närheten.

Om den valda förskolan är den förskola som ligger närmast jämförs avståndet med den näst närmaste förskolan. I andra fall jämförs avståndet mellan den valda förskolan och den närmaste förskolan.

3. Den relativa närheten jämförs för samtliga som valt samma förskola.
4. Om två barn valt samma förskola och bara ett av dem kan få en plats, är det barnet som har högst relativt avstånd till den valda förskolan som har rätt till platsen.